

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Bangsbo og Skovbørnehaven

DAGTILBUDDSDISTRIKT VEST

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde i forhold til børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse i Børnehuset Bangsbo samt Skovbørnehaven.

Læreplanen beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med hverdagseksempler, der er retningsgivende for det pædagogiske arbejde i hverdagen.

Det fremgår af den pædagogiske læreplan, hvordan vi i Børnehuset Bangsbo og Skovbørnehaven så vidt muligt, gennem hele dagen, etablerer et pædagogisk læringsmiljø. Dette sker gennem leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner, der giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø er tilrettelagt, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiver og deltagelse, til børnefællesskabet, til den aktuelle børnegruppes sammensætning og til børnenes forskellige forudsætninger.

Vi arbejder med, at det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø er integreret i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Ligeledes tilstræber vi, at vurdere børneperspektivet i et børnemiljø, og at inddrage børnenes egne oplevelser af børnemiljøet ud fra deres alder og forudsætninger.

Lidt om os:

Børnehuset Bangsbo og Skovbørnehaven er to institutioner under samme ledelse, med fælles pædagogisk retning og fælles kultur.

Begge institutioner er beliggende i et villakvarter med skoven som nærmeste nabo.

Vi vægter naturen højt og benytter oftest naturen som pædagogisk redskab til læring.

Nærmiljøet herunder skoven, stranden, sportspladsen, samt distriktets fælles kolonihave, benyttes ofte til nye oplevelser, og som læringsmiljøer.

Skovbørnehaven arbejder ud fra **Friluftsrådet - Grønne Spirer**, hvor vi finder inspiration og vi som personale deltager i forskellige kurser, for at få ny viden om natur og at bruge naturen som læringsmiljø.

Vi er ude hver dag, og nyder at mærke årstidens skiften.

Udelivet giver god mulighed for at bruge kroppen og sanserne, og ikke mindst plads og rum til at boltre sig på.

I **Børnehuset Bangsbo** har vi ligeledes stor fokus på natur og ude liv. Der er plads til både spontane og planlagte aktiviteter/oplevelser, ligesom vi gør meget ud af de årstidsbestemte aktiviteter.

Vi holder samling på stuerne, ud fra situationer der giver mening. Det er en hyggestund som giver børnene følelsen af, at deltage i et fælleskab og det rummer oftest en genkendelighed, som skaber tryghed.

Vi har stor fokus på børnenes lege og hvordan legen kan være med til at understøtte det sociale og styrke børnenes trivsel i børnehaven.

Med forskellige læringsmiljøer giver vi børnene, de bedste forudsætninger for trivsel, udvikling, læring, og dannelse, hvilket gør dem **robuste, skaber potentiale og fælleskab** til, at mestre **verden der venter** (se Frederikshavn kommunes børn- og ungepolitik).

Derudover benytter vi KVALid, som pædagogisk redskab til, at reflektere over egne praksis.

Vi gør ligeledes brug af andre faggrupper, for sparring i forhold til en aktuel problemstilling, hos det enkelte barn, eller hos en børnegruppe.

I Børnehuset Bangsbo har vi særlig fokus på det tætte og nære forældresamarbejde gennem projektet ”styrkede deltagende forældresamarbejde”. Et tæt samarbejde mellem forældre – sundhedsplejerske og børnehaven. Vi ønsker på sigt, at også Skovbørnehaven bliver en del af vores samarbejde. Det giver en god sammenhæng mellem hjem, sundhedsfaglig personale og børnehaven i forhold til barnets trivsel og udvikling.

Foto

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i:

- Det fælles pædagogiske grundlag, som består af en række fælles centrale elementer, som skal være kende-tegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark
- De seks læreplanstemaer
- De tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.
- Frederikshavn Kommunes Børn – og Unge politik.

Hvis du vil vide mere om rammen for den pædagogiske læreplan

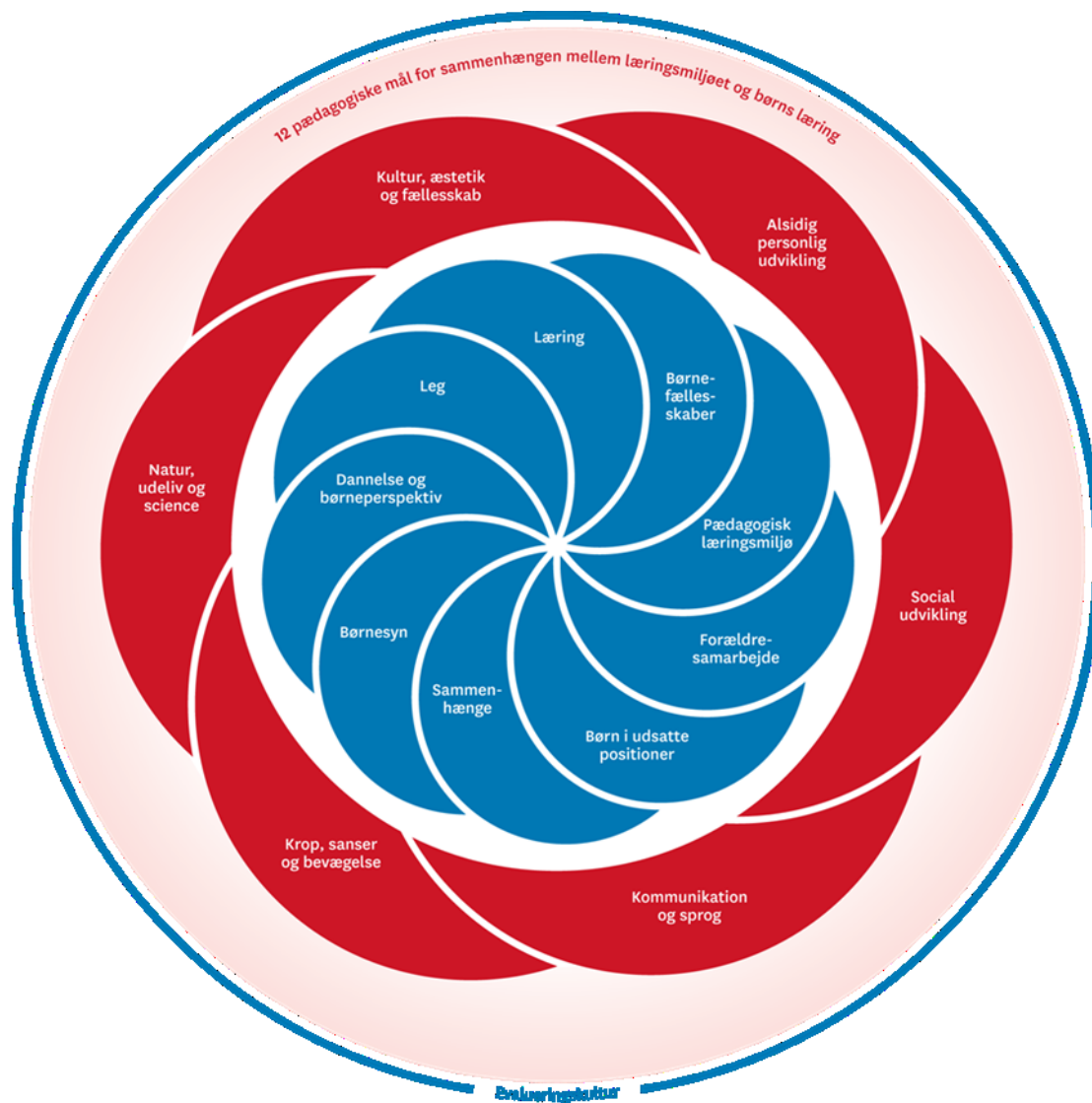
[Den styrkede læreplan](#)

(højre klik og tryk på; Åbn Link)

Hvis du vil vide mere om Børn og Unge politik Frederikshavn

[Børne- og ungepolitik Frederikshavn](#)

Det fælles pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer

Det pædagogiske grundlag

Temaer i det pædagogiske grundlag	Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi forholder os til temaerne.
<p>Børnesyn</p> <p>Hvordan kommer "børnesyn" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>I Børnehuset Bangsbo/Skoven er det vigtigt at alle børn oplever, at de har indflydelse på eget liv. At de oplever de bliver mødt, set og hørt.</p> <p>Vi ser alle børn som unikke, med individuelle kompetencer, udfordringer og behov.</p> <p>Børn har ret til at være børn og børnelivet har værdi i sig selv. (FN's børnekonvention)</p> <p>Vi møder barnet med en tro på, at det mestrer mere, end det selv tror.</p> <p>Vi som voksne er medspiller og medskaber, og det er vores opgave at justere os og møde barnet der hvor de er.</p> <p><i>Børn har ret til at være forskellige og udvikle sig i forskelligt tempo (NUZO – nærmeste udviklings zone).</i></p> <p>Vi kommunikerer anerkendende og ligeværdigt med det enkelte barn samt lytter til barnets følelser, ønsker og behov.</p>

	<p><i>For at opbygge sunde og positive relationer mellem voksne og børn, må de voksne tage lederskab/ansvar. Dette er vi meget bevidste om. Ligeledes støtter og hjælper vi børnene med, at turde udforske sig selv og egen kompetence, samt at knytte venskaber og danne relationer med jævnaldrende. Vi tager børnene med på råd, når vi planlægger aktiviteter. De skal opleve sig som aktiv medskabere af egen læring og udvikling, i rammer de voksne er ansvarlige for. Ligesom vi griber børnene i spontane opståede situationer, og støtter dem i deres nysgerrighed og gå på mod. Vi viser dem "vejen" og går forrest og støtter, når det kniber med modet.</i></p> <p><u><i>Hverdagseksempel:</i></u> <i>En gruppe børn leger uden for, hvor to drenge finder en skovsnegl. Et andet barn (en ny 3 årig) er nysgerrig på sneglen, men tør ikke røre ved den. Den voksne lader sneglen kravle på hendes hånd for at vise, at den ikke gør noget. Derefter opfordrer hun barnet til at sætte sin hånd tæt på hendes, så de kan se, om sneglen kravler over på barnets hånd.</i></p> <p><i>Den voksne siger: skal vi se, om den kan kravle over på din hånd? Barnet bliver nysgerrig og kigger spændt på sneglen. Sneglen kravler (med hjælp fra den voksne) over på barnets hånd, hvorefter barnet siger: se, jeg turde.</i></p> <p><i>Den voksne smiler tilbage til barnet og siger: jeg vidste at du kunne. Vi skulle bare lige hjælpe hinanden.</i></p> <p><i>Barnet oplever, at flytte grænser med hjælp fra den voksne, og er herefter nysgerrig på at undersøge mere om sneglen.</i></p> <p><u><i>Hverdagseksempel:</i></u> <i>3 børn leger på gyngen og 2 andre børn står ved siden af og vil gerne gyngede med, men kan ikke komme op på gyngen. En større pige kommer forbi og spørger børnene om hun skal hjælpe dem op, og det gør hun. Derefter spørger børnene på gyngen et andet barn om han vil gyngede dem. Det vil han gerne, og han går straks i gang med at gyngede dem. Børnene på gyngen smiler og griner til ham, der gyngede dem. Der bliver dannet en positiv relation børnene imellem.</i></p>
<p>Dannelse og børneperspektiver</p> <p>Hvordan kommer "dannelse og børneperspektiver" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Børnene skal have oplevelsen af, at de er medskabende og har indflydelse på deres dagligdag.</p> <p>Uanset barnets kulturelle baggrund, alder og køn skal det føle sig inviteret til at være aktiv deltagende, og være med til at skabe sin egen læring.</p> <p>Vi vægter at skabe trygge og pædagogiske læringsmiljøer med udgangspunktet i børneperspektivet.</p> <p>Børnenes læring, udvikling, trivsel og dannelse sker gennem hverdagsrutiner, aktiviteter samt i fri leg.</p> <p>Hvis børnene bliver optaget af noget, følger vi børnenes spor – og stiller os nysgerrige over for deres interesser.</p> <p>Spontane aktiviteter vægtes højt – og vi griber børnene der, hvor de er.</p>

	<p><u>Hverdagseksempel:</u> <i>Børnene i Skovbørnehaven har et fodrebræt uden for vinduet, som de dagligt studerer og snakker om. Børnene spørger nysgerrigt til fuglene, hvad det er for en fugl, hvad den spiser m.m. En dag sidder der en lille solsort på foderbrættet, og den voksne fortæller at det er en solsort, hvorefter børnenes spørges om de ved, hvordan man kan kende forskel på hunnen og hannen. Det ved børnene ikke. Den voksne fortæller, at man kan se det på næbet. Hunnen har et sort næb, og hannen har et orange næb. De har snakket om, at det er svært for fuglene at finde mad om vinteren. Især når træer, buske og jorden er dækket af sne. Et af børnene syntes, at de skulle give fuglene mad, derfor snakkede børn og voksne i rundkredsen om, at de kunne lave fuglekugler til foderbrættet. Børnene var meget engageret i projektet og de fandt billeder af fugle i bøger og på Ipad. De snakkede om fuglenes lyde, sang og om, hvordan de kalder på hinanden. Hver dag holdt børnene øje med, om fuglene havde spist af maden. Den voksne fortalte dem, at fuglebollerne nok ville holde længe, da fugle kun spiser lidt mad. I rundkredsen blev der snakket om, at de kunne lave andre ting om fugle, og børnene kom med ideer til tegninger, og lerbog. De voksne lyttede og sammen med børnene blev de enige om, hvad de ville lave om fugle, den kommende uge. Til samling fik alle børn "taletid. Børnene havde derved oplevelsen af, at være aktiv deltager og at få medbestemmelse og indflydelse på aktiviteten og deres dagligdag.</i></p>
<p>Leg Hvordan kommer "leg" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Børnenes leg har værdi i sig selv og den er en vigtig del af barnets sociale og personlige udvikling. Børns spontane leg skal anerkendes og respekteres. Der skal være tid, plads og rum til legen. Vi vægter, at børn skal kunne lege uden voksenindblanding, men de voksne støtter og guider, hvor der er behov for dette. De voksne vejleder og inspirerer til legens udvikling, når børnene har svært ved selv at komme videre. Nogle børn har brug for mere guidning end andre, når legen og den sociale relation skal forenes. Gennem legen grundlægges børnenes sociale og personlige læring og udvikling. Derfor gør vi i børnehaven meget ud af, at hjælpe alle børn med, at danne gode legerelationer og knytte venskaber.</p> <p><u>Hverdagseksempler:</u> <i>3 børn leger på gulvet med Lego, den voksne observerer legen og lader børnene lege selv. Legen går godt og relationen mellem børnene er god, da de giver hinanden plads til nye ideer i legen. Børnene er "jævnbyrdige" og skiftes til at finde på. En gang imellem kigger de på den voksne, som sidder og observerer deres leg. Den voksne anerkender med smil, nik og ord, så børnene oplever, at den voksne er interesseret i deres leg.</i></p>

	<p><i>To børn har svært ved at komme i gang med at lege, derfor finder den voksne udklædningstøjet frem for at inspirere dem til at komme i gang med en leg.</i></p> <p><i>Hun begynder selv at tage hat og solbriller på og griner sammen med børnene, fordi hun ser fjollet ud. Da børnene ser hendes udklædning, får de også lyst til at klæde sig ud og imiterer hende. De finder også solbriller og kasketter og er nu pludselig detektiver. Den ene finder på at de skal tegne et skatte kort, og spørger den voksne om hun vil hjælpe. Det vil hun gerne, og finder tegnesagerne frem.</i></p>
<p>Læring</p> <p>Hvordan kommer "læring" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Læring sker gennem hele dagen og sker både bevidst og ubevidst. Børn lærer især gennem leg og relationer til hinanden. De små ser op til og lærer af de store børn. De store er rollemodeller for de små.</p> <p>De voksne er opmærksomme på, at arbejde bevidst med børnenes læringsmuligheder.</p> <p>Der skal være plads til både planlagte og spontane lege og aktiviteter, med afsæt i børnenes perspektiver og interesser. Ligeledes skal der gennem inspirerende læringsmiljøer skabes mulighed for at eksperimentere og fordybe sig.</p> <p>Børns læring fremmes ved at turde at fejle. "Øvelse gør mester", og vi skal alle sammen øve os for, at blive den bedste udgave af os selv. (at blive så dygtig man kan)</p> <p><u>Hverdagseksempel:</u></p> <p><i>En børnegruppe ville forsøge sig med at bygge en hule af grene og har samlet en masse materiale sammen, til at bygge hulen af. Børnene har svært ved at få grenene lagt op på toppen af hulen, da de ikke kan nå, og kalder derfor på en voksen. Den voksne hjælper børnene med, at få grenene på plads, så de bliver liggende hvor de skal. Hvorefter børnene selv kan lægge de nederste grene på med guidning, så hulen bliver tæt.</i></p> <p><i>Hulen "lever stadig" og er et evighedsprojekt. Der holdes liv i hulen og den justeres løbende. Børnene lærte at samarbejde og eksperimentere i byggeprocessen. De kommunikerede om, hvordan grenene skulle ligge og tilegnede sig færdigheder med, at konstruere, ved at prøve sig frem, og ikke mindst ved at vise hinanden, hvordan.</i></p>
<p>Børnefællesskaber</p> <p>Hvordan kommer "børnefællesskaber" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Alle har brug for gode relationer, og det er de voksnes opgave, at hjælpe barnet til at knytte og fastholde venskaber.</p> <p>De skal opleve sig som en del af fællesskabet og der skal være plads til, at det enkelte barn kan vise initiativ og være aktiv deltagende i relationer med andre. Børn som voksne.</p> <p>Nogle børn trives godt i større legegrupper, mens andre trives bedst i mindre grupper. Derfor er det de voksnes opgave, at være opmærksomme på, at tilrettelægge legen og aktiviteten således, at det enkelte barn oplever sig som en del af børnefællesskabet. At der skabes rum og mulighed for nye relationer og venskaber, på tværs af køn, alder, og kultur i små og større grupper.</p>

	<p>Der sikres altid, at der er alternative lege og aktiviteter til de børn som har brug for at lege alene (ved siden af kammeraterne), eller i en mindre gruppe.</p> <p><u>Hverdagseksempel:</u> <i>En gruppe børn finder Lego frem og sætter sig ved et bord og begynder at bygge og samtaler om det de bygger. Et andet barn (en ny genert 3 årig) kommer og kigger på, men vil ikke være med i legen. Han ser lidt betuttet ud og efter at den voksne har observeret et stykke tid, går hun hen til barnet. Hun spørger, om han gerne vil være med i legen, det vil han ikke. Den voksne spørger så om, hvad han så har lyst til, og barnet svarer, at han ikke ved det. Herefter spørger den voksne, om han har lyst til, at de skal bygge/lege sammen ved det andet bord. Det vil han gerne. Den voksne begynder sammen med barnet, at bygge og senere kommer andre børn hen til bordet og vil gerne bygge med. Efter et stykke tid siger den voksne, at hun lige skal ud og se til nogle andre børn, men hun kommer igen. Den ny generte dreng sidder og kigger efter hende da hun går, mens hun siger: jeg kommer snart. Han går derefter i gang med at bygge videre og begynder langsomt, men genert at snakke med de andre børn ved bordet. En ny relation opstår børnene imellem.</i></p>
--	--

Det pædagogiske grundlag

Temaer i det pædagogiske grundlag	Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi forholder os til temaerne.
<p>Pædagogisk læringsmiljø Hvordan har vi gennem hele dagen etableret et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.</p>	<p>Læring, udvikling og dannelse sker gennem hverdagsrutiner, planlagte, spontane aktiviteter, og børneinitierede aktiviteter, i samspil med andre børn og voksne. Derfor har vi fokus på, at skabe forskellige læringsmiljøer, tilpasset børnenes alder, kompetencer og interesser.</p> <p>Når vi skaber fysiske læringsmiljøer for børnene, lægger vi vægt på, at der er mulighed for ro og fordybelse, både i legen og i de daglige rutiner. Ligesom børnene selv er med til at give ideer og udsmykke læringsmiljøerne således, at de føler ejerskab og medindflydelse på den æstetiske udsmykning.</p> <p>Læringsmiljøerne er ikke statiske, men bliver jævnlige justeret ud fra børneperspektivet og børnenes spor.</p> <p>Det er de voksnes opgave, at justere sig efter børnene, og de interesser og den nysgerrighed de besidder.</p> <p>Den psykiske relation er meget vigtig. Hvordan vi er sammen og taler om og til hinanden. Både børn/børn imellem, børn/voksen, men ikke mindst, hvordan de voksne kommunikerer indbyrdes. Vi</p>

lægger vægt på, at samværet og dialogen skal være ligeværdig, at alle skal høres, store som små. Vi værdsætter den nære og daglige dialog, og sætter ord på alt vi gør, i samvær med børnene, ligesom vi lytter til det de har "på hjertet".

Læringen ses dagen igennem i daglige rutiner og gøremål, samt gennem leg og aktiviteter, fx når vi spiser og i garderoben.

Hverdagseksempel:

En børnegruppe er klar til samling og den voksne siger:

Vi skal lige have styr på, om alle er her. Børnene kigger rundt på hinanden. En lille pige siger: vi mangler min veninde. Jeg tror hun er på toilettet. Den voksne siger: er du sød at gå ud og se, om hun har brug for hjælp?

Pigen kommer glad tilbage med sin veninde i hånden. De sætter sig. Den voksne: Det er dejligt, så er vi alle klar.

Den voksne: når vi har snakket om dagen, årstiden og vejret, har jeg lyst til at høre, hvad I har lavet i weekenden.

Dagen, årstiden og vejret gennemgås, og børnene er meget ivrige efter at fortælle det de ved.

Børnene byder herefter ind med, hvad de har lavet.

Nogle børn har svært ved, at vente på tur, og der snakkes om, hvor vigtigt der er at lytte og give plads til andre. At alle skal have lov at fortælle, også selvom det er svært at vente.

Da samlingen er slut siger den voksne, at man kan lege inde eller ude.

2 voksne er allerede på vej ud, og børnene bliver hver især hørt efter, hvor de ønsker at lege.

De fleste børn ønsker at lege ude, men 3 store piger ønsker at blive inde og tegne og lave perler og skoleopgaver.

De 2 voksne går derefter ud med de fleste børn, og de tre store piger og en voksen bliver inde.

De store piger sidder og hygger sig og er fordybet i snak og leg.

Den voksne sidder stille og lytter og observerer, for derefter at sige:

Jeg går ud til de andre, for jeg kan se at I hygger jer og ikke har brug for mig lige nu.

Der er voksne på den anden stue, og I kan også kalde på mig, hvis I har brug for en voksen.

Pigerne smiler, nikker og fortsætter legen.

Hverdagsrutiner:

En gruppe børn skal ud at lege og skal have overtøj på.

En 5 årig har svært ved at holde fokus, når hun skal tage overtøj på. Hun løber rundt i garderoben og kan ikke komme i gang, da hun bliver forstyrret af de andre børn.

For at skabe ro til at holde fokus/fordybelse, guider den voksne hende til, at finde sit tøj, og siger derefter til hende, at hun gerne må ta tøjet på, inde på stuen (vi flytter læringsmiljøet) så de andre ikke forstyrrer.

Pigen finder sit tøj, og bliver fulgt ind på stuen af den voksne. De aftaler, at den voksne tager tid på uret, for at se, hvor hurtig hun er. Efter kort tid, kalder pigen på den voksne, og smiler stolt, da den voksne roser hende og siger at hun var rigtigt hurtig.

Forældresamarbejde

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Når vi skal skabe de bedste muligheder for udvikling, dannelse og trivsel hos barnet, er det tætte og ligeværdige forældresamarbejde vigtigt. Det er forældrene der kender deres barn/børn og familie bedst.

Vi ser forældrene, som vigtige samarbejdspartnere i det daglige arbejde med børnene. Det er en fælles opgave at skabe mulighed for trivsel, læring, udvikling og dannelse for det enkelte barn, men også for hele børnegruppen.

For at sikre den tætte dialog er vi så vidt muligt, i dialog med forældre dagligt om små og store hverdagsting, samt om barnets trivsel og udvikling.

Når der er behov for det, holdes forældresamtaler, hvor der aftales tid og rum for samtale om barnet. Ligeledes kan andre faggrupper inviteres, hvis det skønnes nødvendigt.

Børnehuset Bangsbo er med i et puljeprojekt styrket deltagende forældresamarbejde. Et samarbejde mellem forældre, børnehave og sundhedsplejerske. Dette for at styrke et tættere forældresamarbejde, både i forhold til personalet i vores børnehave, samt samarbejdet forældrene imellem.

Skovbørnehaven deltager når det giver mening i forskellige aktiviteter, som fx forældrecafe.

Hverdagseksempel:

En forælder kommer og henter datteren på 5 år.

Pigen kommer glad hoppende mor i møde.

Den voksne siger: jeg syntes at du skal fortælle, hvorfor du er så glad.

Pigen: jeg har fået en ny ven i dag

Mor: det lyder da dejligt

Den voksne: ja, der er startet en ny pige i på stuen og de leger bare så godt sammen

Mor: det må jeg lige høre noget mere om på vej hjem

Pigen: ja, og hun kommer fra et andet land, men vi kan godt forstå hinanden

Den voksne: Vi ved ikke, hvor meget dansk hun kan endnu, men det skal hun nok lære. Hun er sød og virker ret kvik.

De kan blive et godt par de to.

Moren og pigen siger farvel og tak for i dag og den voksne siger: vi ses i morgen. Så kan det være du vil lege med den nye pige igen.

Hverdagseksempel:

Børnehuset inviterer til forældrecafe, hvor temaet er BØRNE OL. Sundhedsplejersken er inviteret med, og er til rådighed for de forældre, som har lyst til en snak eller vejledning vedr. deres barn.

Forældre og børn er sammen med personalet i fuld gang med forskellige OL discipliner, mens en mor til en pige snakkede med sundhedsplejersken om søvn og kost.

Mor havde flere gange sagt til personale at hun havde svært ved at få pigen til at sove om aftenen og at pigen var svær at få til at spise. Derfor havde personalet opfordret mor til, at snakke med sundhedsplejersken på OL dagen.

Mor syntes at det var rart, at det var så uforpligtende en snak. Hun oplevede, at det var let at tale om, når det ikke var så højtideligt.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Børnehuset Bangsbo/ Skovbørnehaven skal der være plads til alle, med forskellig baggrund og forudsætninger, herunder sprog, kultur og traditioner. Derfor er vi nysgerrige på det nye og tilpasser os så vidt muligt barnets behov, således at trivsel, læring udvikling og dannelse fremmes.

Børn kan være i en udsat position i en kort eller længere periode. Det kan fx være ved forældres skilsmisse, sygdom, dødsfald i familien, eller andet. Det er her den voksnes opgave sammen med forældrene at tilpasse læringsmiljøet og omgivelserne, således barnet kan rumme det, selvom dagen kan være svær.

Alle børn skal opleve sig som vigtig for fælleskabet og opleve, at den voksne har positive forventninger og en tro på, og til barnet.

For børn med særlige behov eller som er i udsatte positioner er vi ekstra opmærksomme på at skabe overskuelige rammer, hvor forudsigelighed, struktur og daglige rutiner er gennemgående, således at barnet får en tryk og overskuelig hverdag.

Vi inkluderer barnet, hvor det for barnet giver mening, og hvor barnet kan mestre at være i fælleskabet.

Hvis barnet ikke mester større grupper, skabes mulighed for udvikling og leg i mindre grupper, både med og uden voksenguidning.

Nogle dage kan bare være sværere end andre. Også for et barn, som ellers er i god udvikling og trivsel. Disse dage skal der også være plads til.

Hverdageksemples:

En pige på 5 år der er skilsmissebarn har svært ved at sige farvel til mor til morgen, da hun ved, at hun skal være hos far i weekenden. Pigen er glad for både mor og far, men afskeden er svær og pigen har disse dage brug for mere omsorg fra voksne, end hun plejer.

Den voksne der tager imod pigen denne dag, tager pigen i hånden og hjælper hende med at sige farvel til mor, bagefter spørger den voksne pigen:

Vil du hjælpe mig med at gå ned med opvasken, når du har pakket din taske ud?

Pigen som er lidt trygget siger ja, og den voksne tager hende i hånden og sammen går de ned med opvasken.

På vejen derved siger den voksne til pigen:

Jeg kunne se på dig og høre, at det var svært at sige farvel til mor i dag, hvortil pigen sagde: ja, jeg kommer til at savne hende.

Den voksne anerkendte pigens følelser og sagde: det kan jeg godt forstå, men det varer ikke længe før du skal hjem til mor igen.

Jeg syntes også, at du plejer at fortælle, at far og dig plejer at lave så meget sjovt. Hvad tror du I skal lave i denne weekend?

Pigen: det ved jeg ikke, men jeg håber vi skal købe bland selv slik

Den voksne: det lyder også dejligt. Lad os håbe det. Hvad kan du bedst lide af slik?

En anden 5 årig kommer pigen i møde og spørger: skal vi lege
Hun glemmer lige et øjeblik at afskeden med mor var svær, og pigerne går i gang med at lege med små dukker. Den voksne observerer pigerne og kommer med små opmuntrende kommentarer til legen.

Sammenhænge

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Gode og trygge overgange har stor betydning for barnets udvikling og trivsel i nye læringsfællesskaber.

Gennem hele børnehavetiden arbejder vi med at klæde børnene på til livet, og til de forandringer som et børneliv bringer.

Allerede inden børnene starter i børnehave har de fleste børn fra dagplejen kendskab til vores hus, da de sammen med deres dagplejer kommer i dagplejens legestuegruppe i Børnehuset Bangsbo ca. en gang om ugen.

De kommende børnehavebørn har allerede fra helt små mødt de voksne inden børnehavestart, hvilket vi oplever, gør børnehavestarten nemmere for barnet.

På legepladsen møder dagplejebørnene deres kommende børnehavevenner. Dette skaber en tryghed og sammenhæng mellem barn, forældre, dagplejen og børnehaven.

Ved overgangen fra dagpleje opfordrer vi til, at dagplejen og/eller forældrene sammen med barnet kommer på besøg i børnehaven, så barnet langsomt bliver tryk og nysgerrig på det nye der venter forude.

Inden børnehavestart overleverer dagplejeren og/eller forældrene vigtige informationer til børnehaven, således de voksne i børnehaven har de bedste forudsætninger for at modtage barnet.

Når førskolebørnene skal starte i skole, har vi ligeledes en køreplan frem til opstarten i skole.

Skolen har lavet et årshjul for de kommende skolebørn, for at skabe de bedste forudsætninger for en god skolestart.

Vi har i børnehaven lavet en førskolegruppe for både børnene fra Børnehuset Bangsbo og Skovbørnehaven, det er en fast dag om ugen. Her øver de bl.a. de sociale spilleregler, at modtage kollektive beskeder, samarbejdsøvelser og laver små førskoleopgaver.

I førskolegruppen er der fokus på, at læringsmiljøet skaber mulighed for at fordybe sig og være vedholdende. Samt at de tør møde nye udfordringer, og indgå i relationer med jævnaldrende. Vi har løbende en dialog med forældrene om, hvad barnet skal arbejde med frem til skolestart, således at forældrene også kan arbejde med samme mål hjemme.

Før skolestart afholdes forældresamtaler om barnet trivsel og udvikling. Dette afholdes på baggrund af dialogprofilen, som både forældre og børnehave udfylder.

Dialogprofilen danner ligeledes ramme, til overleveringen inden barnets start i skole/SFO.

Hverdagsseksempler:

Et dagplejebarn skal begynde i børnehave. Dagplejen kommer på besøg i børnehaven og en voksen fra stuen tager imod barnet.

Hej med dig. Velkommen i børnehaven. Nu vil jeg vise dig, stuen og de andre børn og voksne. Bagefter skal du se din garderobe.

Når du kommer med din mor og far første dag ved du, hvor du skal hænge dit tøj. Jeg viser dig også, hvor du skal sætte din madpakke.

Inden du skal starte i børnehave, kommer du på besøg med dine forældre, så de også kan se, hvor du skal gå.

	<p><u>Hverdagseksempel:</u> Den voksne: Velkommen til førskolesamtale – nu nærmer skolestarten sig snart. Forældrene: ja, det tror vi også at hun trænger til. Det er som om hun er begyndt at kede sig lidt i børnehaven. Den voksne: det er faktisk noget vi ofte oplever. Der er ikke noget forkert i det. Så ved vi, at hun er ved at være helt klar til at begynde i skole. Forældre: vi er bare lidt bekymret over, at hun ikke interesserer sig særlig meget for bogstaver og tal. Den voksne: det skal I ikke være. Det er det de skal lære i skolen – det skal nok komme. Vi har snakket med skolen, om de forventninger de har til de kommende skolebørn, så vi ruster dem bedst muligt. Det de ønsker børnene kan ved skolestart er ikke, at de kan læse og skrive, men mere almindelige færdigheder som at: lytte til en kollektiv besked, turde at sige noget i en lille gruppe, at de kan sidde stille og koncentrere sig, og ikke mindst at de er selvhjulpne i forhold til af og på klædning, og når de skal på toilettet. Det vil være super godt, hvis I også øver det hjemme. Forældrene: det vil vi gerne. Er der noget specielt vi kan gøre. Den voksne: Ja, I kan læse bøger og spille spil for at øve at lytte og koncentrere sig. Det er også en god ide at snakke om, hvad bogen handler om, så hun lærer at genfortælle. Af og påklædning ved jeg er på plads, ligesom hun selv klarer at gå på toilettet. Jeg syntes faktisk at hun klarer sig godt og er helt klar til skolestart. Forældrene: det er dejligt at høre. Den voksne: husk endelig at rose hende og sig, at jeg har fortalt at hun er dygtig, og selvhjulpen i forhold til at hun skal i skole.</p>
<p>Inddragelse af lokalsamfundet Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?</p>	<p>For at udvide vores pædagogiske læringsmiljø, benytter vi ofte skov, strand, biblioteket og deltager i kulturelle arrangementer i nærmiljøet. Vi benytter os ligeledes af den offentlige transport, for at komme rundt i lokalsamfundet, til bl.a. kulturelle oplevelser. Vi inddrager fagpersoner til at inspirere både børn og voksne, samt til at søge ny viden.</p> <p><u>Hverdagseksempler:</u> Da vi havde et naturprojekt, gjorde vi brug af en lokal naturvejleder, som hjalp med at inspirere og bygge et insekthotel. Børnene var med til at save, hamre, bore og samle materialer til hotellet. De fik her en stor viden og læring om dyr og forskellige naturmaterialer.</p>

1. ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social - og kulturel baggrund.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om alsidig personlig udvikling

I Børnehuset Bangsbo og Skovbørnehaven arbejder vi på tværs af alder, køn, samt social og kulturel baggrund. Børnene har ret til at blive set, hørt og forstået, samt at have en selvstændig mening. Vi hjælper det enkelte barn med at sætte ord på egne handlinger, ønsker og følelser, således at barnet føler sig værdsat.

Vi gør meget ud af, at tilgodese det enkelte barns interesser, kompetencer og potentiale i børnefællesskabet. Derfor deler vi ofte børnene op i mindre grupper, for at give børnene forudsætning for udvikling.

Fx deler vi op i forhold til alder, køn og interesser, ligesom vi hver fredag har førskolegruppe for de kommende skolebørn.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Til at understøtte børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse, benytter vi vores multirum, legeplads, skoven og nærmiljøet. Dette fordi vi vægter krop, bevægelse og ude liv højt. Ligeledes understøttes børnenes gåpåmod, kompetencer og vedholdenhed i det sociale fælleskab. Vi har ligeledes en kolonihave i gåafstand, som vi benytter til pædagogiske aktiviteter og læring.
I det psykiske læringsmiljø	Dagen igennem vil børnene møde udfordringer som at vente på tur, være selvhjulpne med tøj, konflikter og lignende. Det er de voksnes opgave at motivere, støtte og guide barnet, så de på en anerkendende måde viser barnet at det mestrer det. Øvelse gør mester og det er ok at fejle, når man øver sig.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi forsøger at skabe et læringsmiljø, som giver børnene lyst til at bruge kroppen og til at udforske egne kompetencer. Gennem sanserne oplever barnet verden.

	I det sociale fælleskab motiveres og inspireres børnene ved at imitere de andre børn og ved at de voksne støtter og motiverer dem gennem guidning og ved at vise, hvordan.
--	--

Når vi arbejder med alsidig personlig udvikling kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv

Gennem hverdagsrutiner skaber vi hyggelige og nærværende læringsmiljøer, som giver plads til alle børn, uanset alder, social - og kulturel baggrund.

Når vi spiser gør vi meget ud af at inddrage børnene i, at deltage i børnefællesskaber blandt andet i mindre grupper. At være lyttende og nysgerrig på de andre børn. At de lærer at tage hensyn til hinanden og at de større børn lærer at hjælpe de små.

Gennem leg og imitation skabes læring, dannelse og udvikling. Dette sker dagen igennem i forskellige læringsmiljøer.

Børn i udsatte positioner

Det pædagogiske personale justerer sig løbende i forhold til det enkelt barn samt barnets udfordringer, og møder barnet der hvor det er/NUZO (nærmeste udvikling zone)

Alle børn kan i perioder af deres liv opleves at være i en udsat position fx pga. skilsmisse, sygdom, m.m.

Forældresamarbejde

Vi er dagligt i dialog med forældrene om stort og småt.

Når barnet afleveres og afhentes har vi kontakt med forældrene, hvor vi snakker med dem om små "ting" i dagligdagen.

Hvis der er behov for dybere samtaler, kontakter vi enten forældrene pr telefon, eller inviterer dem ind i børnehaven til en samtale om deres barns trivsel og udvikling.

Forældrene er vores vigtigste samarbejdspartnere, da det er dem der kender deres barn bedst. Vi anerkender og respekterer forskelligheder og justerer os i forhold til det enkelte barn og familie.

Vi afholder jævnligt forældrecafeer med forskellige temaer og formål, samt 1-2 årlige forældremøder.

Derudover afholdes der arrangementer, som forældrerådet arrangerer.

Sammenhænge

Barnet og forældrene skal opleve at der er en sammenhæng mellem dagpleje/vuggestuen, børnehaven, skolen og forældrene.

Dette ved at der løbende snakkes om de forskellige skift der kommer i barnets liv og de krav der forventes i forhold til barnets alder og forudsætninger.

Sammen med forældrene skaber vi trygge og forudsigelige rammer omkring "det nye der venter", ved at forberede børnene på de nye ting der skal ske. Forældrene kommer på besøg med barnet og dagplejen kommer på besøg med barnet, eller vi besøger dagplejeren hjemme i deres have.

I dagligdagen forbereder vi børnehavebørnene på, at der kommer et nyt barn på stuen. Taler om, at vi alle skal hjælpe det nye barn og vise, hvordan man går i børnehave.

Vi forbereder skolebørnene til skolestart fra august til sommerferien, med bl.a. sociale kompetencer og selvhjulpethed. Børnehaven har et samarbejde med skolen, hvor der sker overlevering fra børnehaven til skole. Forældrene er nede på skolen flere gange med børnene inden de begynder.

2. SOCIAL UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om social udvikling

De fleste børn har brug for, og søger sociale fællesskaber med andre børn og voksne. Det er de voksnes opgave at understøtte og hjælpe barnet med at skabe disse relationer. Nogle få børn søger ikke selv, de sociale fællesskaber. Her må vi voksne gøre en ekstra indsats og være guidende i forhold til at søge legerelationer med andre børn.

Vi veksler mellem aldersopdelte grupper, pige/drengegrupper, udviklings - eller interesse bestemte grupper. Andre gange arbejder vi med den store samlede gruppe alt efter, hvad den pædagogiske aktivitet indeholder og hvad børnene kan mestre.

Vi ser forskelligheder som en ressource og lærer børnene at det er godt at vi ikke alle er ens. At nogle børn er gode til noget, mens andre er gode til noget andet.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi skaber handlemulighed gennem indbydende læringsmiljøer, til udvikling af sociale relationer og kompetencer. Læringsmiljøet tilpasses det enkelte barn/børnegruppen. Vi har i vores institutioner små kroge og rum der leges i, hvor en mindre børnegruppe kan lege og fordybe sig. Børnehuset Bangsbo har et multirum, hvor der er god plads til bevægelse i store og små grupper.
I det psykiske læringsmiljø	Legen er det grundlæggende i den sociale udvikling. Gennem sociale lege, lærer børnene bl.a. at udvise empati. Vi vægter at alle børn oplever sig inkluderet i fællesskabet, og at alle har mindst en ven. Det er den voksnes rolle at støtte og guide barnet/børnene til at danne venskaber/relationer og til at skabe gode lege fællesskaber.

	Alle børn skal ha en mulighed for, at opleve sig som en del af børnefælleskabet.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi tænker børneperspektivet ind i forhold til det æstetiske læringsmiljø. At børnene har mulighed for at lege i mindre grupper og at de kan trække sig fra det store fælleskab, hvis de har brug for det.

Når vi arbejder med social udvikling kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv
Vi skaber mulighed for sociale relationer i hverdagen, ved at hjælpe børnene med i legegrupper med andre børn. Børnene er ofte medbestemmende, og er med til at planlægge og finde på lege og aktiviteter dagen igennem. Vi lægger vægt på det nære børnefælleskab og legen ser vi som en del af den sociale læring og dannelse. Gennem sociale spilleregler, lærer børnene at se "verden" fra en andens perspektiv. De lærer at vente på tur, dele om legetøj og ikke mindst at spørge, om de må låne "noget" af en anden.
Børn kan, når de er i en periode er udsat - eller særlig sårbar, være mere sensitive i forhold til relationer og fællesskaber. Det kan her være svært/udfordrende at kunne rumme andre børn eller voksne. Vi oplever, at det ofte hjælper, at skabe et mindre læringsmiljø, der bliver overskueligt og muligt for barnet at få en positiv legerelation i, trods en sårbar periode.
Forældresamarbejde
Forældrene er en vigtig medspiller i forhold til, at hjælpe børn med, at danne lege relationer. Derfor opfordrer vi forældrene til, at invitere kammerater med hjem. Vi guider og vejleder gerne i forhold til, hvem barnet leger godt sammen med i børnehaven.
Sammenhænge
Når barnet oplever, at have legerelationer med hjem fra børnehaven, oplever det at der er sammenhæng mellem hjemmet og børnehaven.

3. KOMMUNIKATION OG SPROG

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kommunikation og sprog

Vi arbejder dagen igennem med kommunikation og sprog og sætter ord på alt det vi gør.
 Gennem sang, rim/remser, bøger, digitaliseringsredskaber og lege, stimulerer vi børnenes interesse for at øve sproget.
 Gennem leg og gentagelser, stimuleres og øves sproget ligeledes i samvær med kammeraterne.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi skaber rum og tid til, at børnene har mulighed for at stimulere sproget dagen igennem. Gennem bøger, spil og puslespil i børnehøjde, kan børnene selv, eller i samvær med andre vælge, hvad de har lyst til at lave. Ligeledes benytter vi sang, musik og fagtesange til at understøtte rytmen i sproget. Vi benytter også kreative aktiviteter til at stimulere sproget, og kommunikerer med barnet og sætter ord på det vi gør.
I det psykiske læringsmiljø	Vi kommunikerer ligeværdig med barnet og lytter til det "barnet har på hjertet". Gennem dagligdagsrutiner samtaler vi med børnene om hverdagsting, og udvider derved deres ordforråd og hukommelse.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi benytter bl.a. billeder, bøger og konkrete som hverdagsting, ex. madkassen eller støvlerne, når vi kommunikerer med børnene. På gåture snakker vi ligeledes om skilte, logoer og andet, der kan stimulere sproget.

Når vi arbejder med kommunikation og sprog kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv
Gennem hverdagsrutiner, planlagte, samt spontane aktiviteter stimuleres sproget dagen igennem. Alle børn har ret til at blive set og hørt. For at stimulere kommunikationen/sproget hos børnene, gør vi meget ud af vores snakke på samling og når børnene er på toilettet og i garderoben. Ved samling taler vi meget om hverdagen, weekenden, ferier, gode historier o.s.v. Vi synger, danser laver rytmik eller taler om det der er sket i hverdagen. Når vi er i garderoben eller toilettet sættes der ord på alt det vi gør sammen med børnene.
Børn i udsatte positioner
Vi sætter ord på alt det vi gør, og gentager det ord barnet ikke mestrer, med det rigtige. Gennem leg og i samvær med andre, lærer vi barnet at gøre sig forståelige i bl.a. legerelationer.

Vi benytter ofte dialogisk læsning som en pædagogisk metode til, at samtale med barnet om indholdet, og at til at styrke hukommelsen.

Forældresamarbejde

Vi opfordrer forældrene til at sætte ord på det de gør, samt til at læse, synge og øve rim/remser med børnene hjemme. Vi vejleder forældrene i, hvordan de kan læse sammen med børnene – dialogisk læsning.

Sammenhænge

For at skabe sammenhæng mellem hjem og børnehave, laver vi uge/månedspan for den kommende periode, så forældrene kan se og samtale med barnet om, det vi laver.

Vi bruger ofte foto fra aktiviteter som dokumentation. Disse skaber ligeledes mulighed for dialog mellem børn, forældre og de voksne i børnehaven.

4. KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om krop, sanser og bevægelse

Vi vægter, at alle børn dagligt bruger deres kroppe og sanser i bevægelse. Både i naturen samt inde, skaber vi mulighed for læring, gennem fysiske aktiviteter. Fx benyttes skoven, legepladsen og multirummet til, at udforske og udvikle motoriske færdigheder. Når vi er ude lærer vi bl.a. børnene at lytte til fuglene, dufte til – og smage på naturen, og ikke mindst at være nysgerrig, og kigge på skovbunden, dyr og planter m.m. Gennem tumle, rulle, gyngende og dreje rundt lege, stimuleres vestibulærsansen (ligevægtsansen), ligesom følesansen stimuleres ved at mærke på forskellige materialer som fx jord, vand, blade, kogler, m.m.

Indenfor styrkes vestibulærsansen bl.a. i Bangsbos multirum, hvor børnene har mulighed for at udfolde sig motorisk ved at trille og rulle, kravle, klatre og gyngende m.m.

Howdan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi benytte ofte vores uderum, som delvis er opdelt i læringsmiljøer, der giver forskellige muligheder for at bruge sin krop og sanser. Indenfor har vi i Børnehuset Bangsbo multirum med puder, ribber, projektor og dvs. gymnastikredskaber.
I det psykiske læringsmiljø	De voksne og de andre børn er rollemodeller, som er med til at understøtte nysgerrigheden, gåpåmodet og lysten til at bevæge sig, ud over egen "komfortzone". Når barnet oplever, at det kan mere end det tror, vokser selvværdet.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi vægter et "pænt" æstetisk læringsmiljø, hvor vi "pynter" med børnematerialer og andre ting børnene har lavet – gerne i børnehøjde.

Når vi arbejder med krop, sanser og bevægelse kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv
Dagen igennem giver vi gennem hverdagsrutiner børnene mulighed for at bruge kroppen og sanserne. På legepladsen, i skoven, i kolonihaven og når vi er på tur i nærmiljøet udfordres motorikken, bevægelse og sanserne.
Børn i udsatte positioner
Vi er opmærksomme på, at lave berørings/samarbejdsøvelser med børnene, da flere børn har motoriske eller sansemæssige udfordringer.
Forældresamarbejde
Vi vægter et tæt forældresamarbejde og er meget opmærksomme på, ikke at give forældrene nogle "hjemmeopgaver" der er større end de kan rumme. En lille succes er bedre end ingen. Hellere et opnåeligt mål for forældrene, så de også oplever at de gør en forskel.

Sammenhænge

Vi samarbejder med forældrene om de små udfordringer et barn kan have, således barnet og forældrene oplever en sammenhæng mellem børnehaven og hjem. Når børnehaven og forældrene har fælles fokus på barnet, "rykker det mere".

5. NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om natur, udeliv og science

Vi vægter ofte, at dele børnene i mindre grupper ud fra alder, interesser og kompetencer.

Gennem hverdagsrutiner snakker vi om årets gang. Årstidernes skiften, vejr, vind, varme, kulde, farveskift på træer og buske, samt hvilken påklædning de skal man have på ud efter årstiden.

Når vi udforsker naturen snakker vi om, hvordan ting fx er blevet til (blomster der spirer, knopper på grenene m.m.), samt form, længde og vægt på forskellige materialer vi finder i fx skoven.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi benytter dagligt skov, strand eller legepladsen til at understøtte børnenes udvikling i forhold til natur, udeliv og science.
I det psykiske læringsmiljø	Gennem leg og læring understøttes børnenes gåpåmod til, at prøve nye ting i naturen. Fx at røre ved en regnorm, laver bål, og snakker form og vægt m.m.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi lægger stor vægt på, at børnene lærer at behandle naturen med respekt. At de ikke smider affald eller knækker grene af træerne. Ligesom vi samler fx kogler, nødder, blade m.m. til udsmykning og kreativitet.

Når vi arbejder med natur, udeliv og science kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv
Gennem leg skabes læring med naturen som pædagogisk redskab. Der dannes venskaber og børnene lærer at samarbejde om en aktivitet. Vi vægter at børnene har medbestemmelse og tager oftest udgangspunkt i børnenes perspektiv og interesser.
Børn i udsatte positioner
Vi oplever at det oftest er lettere for børn i udsatte positioner at færdes i naturen, da de ofte er gode til at bruge deres hænder/krop, og at der her er mere "fri rum og højt til loftet".
Forældresamarbejde
For at holde varmen og ikke mindst for at kunne bevæge sig, gør vi meget ud af at snakke med forældrene om børnenes påklædning. At børnene har praktisk tøj med som de kan røre sig i, og at de må blive beskidte. Ligesom skiftetøj er vigtigt.
Sammenhænge
Vi snakker med forældrene om de oplevelser vi sammen med barnet har fået, og opfordrer forældrene til at spørge ind til børnenes hverdag når de kommer hjem.

6. KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kultur, æstetik og fællesskab

Alt efter aktiviteten deles børnene nogle gange i mindre grupper, så der er mulighed for fordybelse i legen/læringen.
Vi laver teater, danser, synger og arbejder med de forskellige højtider. Ligesom vi snakker om, hvorfor man fx holder jul, påske m.m.

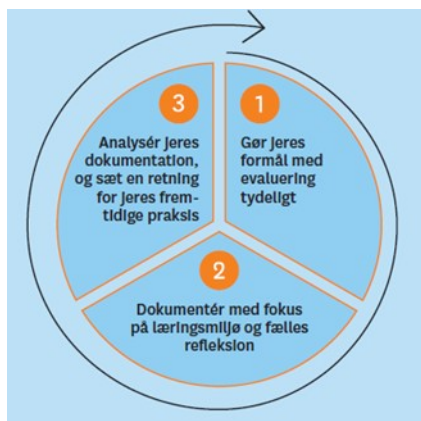
Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Gennem sanglege, teater, dans, og musik understøttes børnenes nysgerrighed for kultur, æstetik og fælleskab.
I det psykiske læringsmiljø	Det psykiske læringsmiljø understøttes, når børnene selv fortæller historier, laver teater, eller når de fortæller om oplevelser til fx samling.
I det æstetiske læringsmiljø	Når børn ser andre børn eller voksne udtrykke sig i sang, teater, dans og musik, skabes æstetiske billeder og de motiveres til selv at deltage i aktiviteterne.

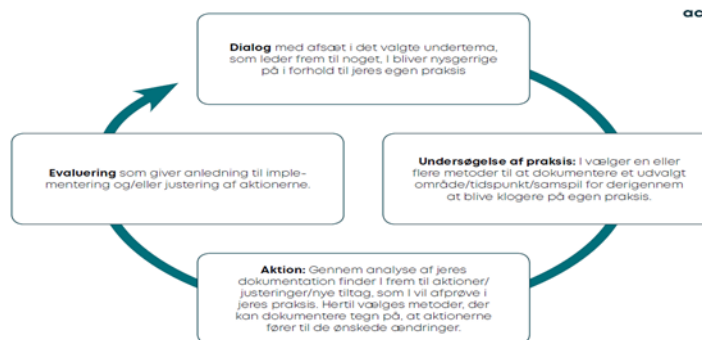
Når vi arbejder med kultur, æstetik og fælleskab kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv
Når vi fx laver teater er børnene med til at bestemme roller, indhold m.m. Vi arbejder med at man skal lytte til hinanden og vente på tur. Komme med ideer til hinanden. Fx omkring kostumer, leg og sange.
Børn i udsatte positioner
Vi er opmærksomme på, at børn der i en periode er i udsat position ofte har svært ved at være i større fora. Derfor vælger vi ofte en mindre gruppe, hvor der er plads, rum og tid til at understøtte deres behov, ud fra de forudsætninger de har.
Forældresamarbejde
Vi vægter at fremhæve det positive barnet mestrer, og fortælle om de små succeser barnet har haft. Vi fortæller gerne "den gode historie".
Sammenhænge
Når vi fx har lavet teater, inviterer vi forældre og evt. bedsteforældre til forestilling, ligesom vi udsmykker vores børnehave både inde og ude med ting børnene har lavet, så forældrene kan se det. Vi inviterer ca. 3-4 gange om året til forældre kaffe, samt en gang om året til bedsteforældredag.

Systematisk evaluering

uGn
act2learn

Gennem aktionslæring – med afsæt i kvalitetskriterierne i KVALid - undersøger, udforsker og evaluerer vi løbende vores pædagogiske praksis - herunder læringsmiljøer

Vi vil gerne opnå at få mere systematik i vores evaluering	Ved at undersøge /dokumentere og analysere vores praksis ved vi nu, at vi kan gøre brug af vores pædagogiske redskaber som KVALid og læringshistorer	Derfor vil vi Fremover på personalemøder løbende tage evaluering på som punkt.
Vi vil have fokus på at inddrage børneperspektivet i forhold til vores læringsmiljøer således, at de løbende kan tilpasses den aktuelle børnegruppe.	Ved at observerer og evaluere børnenes leg i dagligdagen, kan vi se, hvor der skal justeres og fornyes i forhold til læringsmiljøerne.	Vi vil på stue/husmøde løbende snakke om, hvilke læringsmiljøer der fungerer, og hvilke der skal justeres.

